A°. 1853. No. 290.

Opregte Donderdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 8 December.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

VAN DEN RIJN, 6 December.

De berigten uit Weenen van 3 December melden, op grond van brieven uit Belgrado van 25 November, dat de servische Regering steeds besloten heeft, om hare onzijdigheid gewapenderhand te handhaven, en dat het werkelijk reeds tot een gevecht aan de grenzen van Bosnia zoude zijn gekomen, en wel bij Kleszina, bij 't welk de Turken, ofschoon in grooter aantal, met verlies zijn afgewezen, en niet weder zijn teruggekomen. Men zegt, dat de turksche Regering de onzijdigheid van Servie zal laten gelden, zoodra de servische Regering verklaart, dat zij ook een inval van vreemde troepen gewapenderhand zal afweren.

Men heeft in Weenen van eenen duitschen geneesheer, die als zoodanig bij het turksche leger is aangesteld, zeer ongunstige berigten over den toestand der gezondheid bij de genoemde krijgsmagt. Deze beklaagt zich over groot gebrek aan geneeskundige en heelkundige hulp, te meer knellend wegens het groot aantal zieken, inzonderheid onder de Aziaten en Egyptenaren, ten gevolge van het ongunstige jaargetijde, gebrek aan goed voedsel en ongenoegzame kleeding.

— De telegraaf meldt uit Weenen, dat van daar weder een voorstel tot bevrediging naar Konstantinopel is gezonden, 't welk, zoo als men zich voorstelde, aangenomen zou worden.

PARIJS, 5 December.

Omtrent de verwikkelingen in het Oosten heeft men niets naders vernomen. Het algemeene gevoelen is, dat een ernstig treffen tusschen de turksche en russische legers niet zal kunnen worden vermeden, en dat de veldslag vermoedelijk tusschen Crajova en Kalefat zal worden geleverd.

De hier ter stede uitkomende dagbladen vestigen de aandacht op eene door sommige zuid-duitsche organen gedane mededeeling, inhoudende, dat de Weener Conferentie in stilte voortgegaan is, terwijl de krijg in de Donauvorstendommen werd gevoerd, met het opsporen van middelen, welke zouden kunnen strekken tot eene vredelievende bijlegging van het hangende staatkundige vraagstuk, en weder eene nota tot bevrediging der partijen heeft ontworpen, welke, volgens het beweren der genoemde duitsche dagbladen, alle kans heeft van te worden goedgekeurd. Met den telegraaf zou uit Weenen het berigt zijn ontvangen, dat de bedoelde nota reeds naar Konstantinopel was gezonden, ten einde aldaar aan het oordeel der turksche bewindslieden te worden onderworpen.

Doorgaans goed onderrigte personen houden het voor zeer mogelijk, ja zelfs waarschijnlijk, dat zoodanig voorstel is gedaan door de Weener diplomatie, doch zijn tevens van gevoelen, dat de van die zijde beproefde of nog te beproeven pogingen tot bijlegging van het geschil wel zullen kunnen strekken om gedurende eenigen tijd de vijandelijkheden tegen te houden, doch geenszins om het zoogenaamde oostersche vraagstuk op eene afdoende wijze te beslechten.

Uit Bucharest, onder dagteekening van den 21sten November, ontvangene berigten gewagen van het door russische soldaten gevaugennemen van eenen agent van den engelschen in Bucharest gevestigden consul-generaal; welke maatregel aanleiding had gegeven tot een ernstig protest van de zijde van dien diplomatieken ambtenaar. Uit berigten van latere dagteekening schijnt te blijken, dat de vertoogen van den genoemden consul niet zonder invloed zijn gebleven en diens agent weder in vrijheid is gesteld.

Van eene half-officiële zijde wordt medegedeeld, dat *Omer-bassa* eenige aan de Donau-oevers gevestigde legerkampen heeft opgeheven, en tot dien maatregel is overgegaan omdat de gezondheid zijner onderhebbende manschappen onder den invloed van het ongunstige luchtgestel begon te lijden. De troepen waren uit die kampen in steden en behoorlijk ingerigte kantonnementen overgeplaatst. *Omer-bassa* had talrijke voorposten uitgezet, ten einde ten allen tijde naauwkeurige berigten intewinnen omtrent de krijgsbewegingen van het russische leger.

— Men meldt, dat de Koning van Napels twee ambtenaren, aan de dienst der quarantaine verbonden, heeft ontslagen, ten einde op die wijze voldoening te geven aan de Regering hier te lande, die, zoo als is medegedeeld, zich heeft beklaagd over het onwettig aan de quarantaine-maatregelen onderworpen van twee door haar naar Napels gezondene officieren. Daarmede moet thans voor goed een einde zijn gemaakt aan de tusschen Napels en Frankrijk bestaan hebbende spanning.

— De algemeene aandacht is en blijft hier te lande steeds gevestigd op het herstel der goede verstandhouding tusschen de leden der beide koninklijke Stamhuizen. Tot dus ver heeft men niets met zekerheid van de Hertogin *van Orleans* vernomen, en het is uit dien hoofde nog niet bekend, of die Vorstin al dan niet haar zegel heeft gehecht aan het tusschen den Graaf *van Chambord* en den Hertog *van Nemours* besprokene. Het regeringsblad heeft nog niets aangaande deze gebeurtenis medegedeeld, en het wordt ook niet onopgemerkt gelaten, dat het *Journal des Débats*, welks schrijvers en hoofdbestuurder steeds nadrukkelijk zijn opgetreden als warme aanhangers van het Stamhuis *Orleans*, het stilzwijgen omtrent hetgeen heeft plaats gehad, blijven bewaren. Vooral de Legitimisten en Orleanisten, die zich sedert de vestiging van het Keizerrijk aan de Regering hier te lande hebben aangesloten, schijnen het gebeurde met eene zekere bekommering te hebben vernomen.

Men zegt, dat bij de onthulling van het standbeeld van den maarschalk *Ney*, welke plegtigheid op overmorgen bepaald is, de hoogbejaarde staatsman *Dupin*, die indertijd onder de verdedigers van den maarschalk is opgetreden, eene redevoering zal uitspreken.

— De spaansche ministers hebben den 29sten Nov. bij de Kamer der Gedeputeerden het outwerp der begrooting ingediend, en verder een wets-ontwerp, strekkende tot het consolideren van de vlottende schuld, door middel van 3 pc. schuldbrieven, die bij de consignatie-kas zullen worden gedeponeerd, tot dat de gelegenheid ter aanbesteding zich zal voordoen. Uit de bij de begrooting overgelegde memorie van toelichting moet worden opgemaakt, dat de spaansche Regering voornemens is, eene verandering in het tarief te maken, en de regten, die van het zout en den tabak worden geheven, geheel of gedeeltelijk opteheffen.

Als naar gewoonte, hebben de spaansche ministers magtiging verlangd om drie twaalfde gedeelten der op de begrooting van inkomsten uitgetrokkene som voorloopig te heffen. Men beschouwt deze aanvraag als een afdoend blijk der opregte constitutionele gezindheid van het Kabinet.

LONDEN, 5 December ('s avonds).

De berigten uit Lissabon van 29 November, met de stoomboot te Southampton aangebragt, maken volstrekt geene melding van eenige onlusten in Portugal; weshalve het nu zeker is, dat het onlangs daaromtrent verbreide gerucht een verzinsel was. Den 19den is het lijk der Koningin plegtig ter aarde besteld. De bevolking van Lissabon heeft ook weder bij die gelegenheid veel gehechtheid aan de overledene Vorstin betoond. — In de genoemde hoofdstad liep het gerucht, dat de Koning, welke met het Regentschap bekleed is, aan de Cortes, als deze weder vergaderd zouden zijn, een voorstel zou doen, om zijnen zoon (geboren Sept. 1837), voor wien hij het bewind voert, meerderjarig te verklaren, of althans den tijd der minderjarigheid te verkorten. Als de reden, waarom Z. M. spoediger dan volgens de Constitutie bepaald is, van het Regentschap ontslagen wenscht te worden, geeft men op, dat de tijd, gedurende welken hij met het bestuur bekleed zou zijn, te kort is om veel ten nutte des lands tot stand te brengen, maar daarentegen lang genoeg om hem veel last en verdriet en misschien ook vijandschap en haat te baren. Daarenboven is Z. M. een vreemdeling, en wel (met uitzondering van de spaansche overheersching) de eerste welke in Portugal het bewind voert. Dit een en ander doet ook verwachten, dat het tegenwoordige ministerie niet door den Regent veranderd zal worden.

— De west-indische stoompaket *Orinoco*, over welker uitblijven men ongerust begon te worden, is eergisteren te Southampton binnengekomen. Onder hare lading behoort eene waarde van ruim twee mill. dollars aan goud en zilver. — De medegebragte tijdingen, loopende tot 16 Nov. van St. Thomas, behelzen weinig belangrijks. De toestand der gezondheid op Jamaica en de overige eilanden was goed. In eenige streken hadden ongemeen zware regens schade aan wegen en akkers toegebragt.

— De *Times* verzekert heden, dat de opgaaf van andere bladen, alsof de Keizer van Rusland aan het fransche gouvernement verklaard zou hebben, dat hij niet verder van bemiddeling der europesche mogendheden in het geschil met Turkije wil hooren, onwaar is. — De bestrijders van de russische staatkunde meenen, dat deze tegenspraak, ook indien zij gegrond is, het uitzigt op eene minnelijke vereffening van het geschil nog zeer weinig verbetert.

Onder de hier loopende geruchten behoort, dat de graaf *van Aberdeen* zijnen stiefzoon, den markies *van Abercorn*, met eene zeer belangrijke staatkundige zending belast heeft.

— Heden werd de tarwe hier 1 à 2 sch. lager verkocht. — De prijs der fondsen was daarentegen hooger.

'S GRAVENHAGE, 7 December.

Bij de beraadslaging in de Tweede-Kamer van gisteren heeft de minister voor de zaken van de r. k. Eeredienst te kennen gegeven, dat hij na de stellige verklaring van drie der afgetreden ministers, dat 'er van de zijde van Rome geene tijdige mededeeling was gedaan, verbaasd is geweest over hetgeen hij in Rome heeft gehoord en gezien. Z. E. heeft daarbij genoemd een brief van den Internuntius van 12 Jannarij, inhoudende, dat deze, voldoende aan de hem gegevene bevelen, vervat in instructien van 30 December, aan den minister van Buitenlandsche Zaken en aan den minister voor de r. k. Eeredienst op eene vertrouwelijke wijze kennis had gegeven van het bepaalde voornemen ter vestiging der bisschoppen en bepaaldelijk van het aartsbisdom van Utrecht, terwijl ook uit een brief van den nederlandschen gezant te Rome van 9 Januarij is blijkende, dat 'er last was gegeven tot eene dergelijke kennisgeving.

De minister heeft vervolgens verzekerd, dat de brief van den gezant aan zijn ambts-voorganger is medegedeeld geweest, en dat de Internuntius, bij zijne kennisgeving aan het Hof van Rome, als eene bijzonderheid daarbij heeft gevoegd, dat de minister voor de Eeredienst hem bij die gelegenheid had onderhouden over de bezoldiging der bisschoppen, en der vicarissen-generaal: — dat hetzelfde ook ter kennis was gebragt van den toenmaligen minister van Binnenlandsche Zaken; — dat deze almede geene bezwaren had geopperd tegen de vestiging van vijf bisdommen, en een aartsbisdom te Utrecht, en dat de bedoelde mededeeling aan den laatstgenoemden minister had plaats gehad op verzoek van den Internuntius, door middel van een geacht persoon, en als eene nieuwstijding uit eene *zeer echte bron* ontleend.

De minister heeft verder te kennen gegeven, dat hij in zijn departement (dat der r. k. Eerdienst) de bevestiging heeft gevonden van hetgeen hij alzoo in Rome had vernomen; — dat de secretaris-generaal, een man, aan welks waarheidsliefde niet kan worden getwijfeld, hem heeft verklaard, dat op een audientie-dag de Internuntius bij den minister is gekomen, 't welk dadelijk, daar het zeldzaam gebeurde, opzien heeft gebaard, en dat de minister, na den afloop daarvan, hem dadelijk is komen mededeelen, dat er vier bisschoppen en een aartsbisschop zouden worden gevestigd; — dat de minister alstoen heeft verklaard, dat hij van zijne zijde geene bedenking daartegen had in te brengen, maar dat hij secretaris bezwaren had ingebragt, en wel van eenen financiëlen aard, vermits hij geene kans zag, om, met de voor het departement aangewezene fondsen, in de kosten eener dergelijke kerkelijke organisatie te voorzien: — dat deze bezwaren aan den Internuntius zijn kenbaar gemaakt, en dat van deze besprekingen eene nota aanwezig is, welker dagteekening kan worden uitgemaakt, en die tusschen den 12den en den 17den Januarij moet zijn gesteld.

De minister heeft verder te kennen gegeven, dat hij niets anders openbaart, dan hetgeen hij in brieven heeft gelezen, en hem door geloofwaardige personen als waarheid is medegedeeld. Hij heeft er bijgevoegd, dat, bij het gesprek van den Internuntius met den minister van Buitenlandsche Zaken, deze had gevraagd, of de gezant hem eene officiële mededeeling had te doen, en dat de gezant, meenende te bemerken, dat deze vraag met eenige drift werd gedaan, daarop had geantwoord, dat de minister wel binnen zes weken zou vernemen, van welken aard de mededeeling was geweest: — dat voor het overige, indien men de kanselarijen der vreemde gezantschappen kon raadplegen, men ook in dezelve de bewijzen zoude vinden, dat aan die zijde mededeelingen waren gedaan, en onze gezant te Rome, in zijne brieven van 22 Januarij, daarvan kon gewagen, als van eene bekende zaak. — Z. E. heeft te dien aanzien doen opmerken, dat, indien hij met de openbaring van een en ander iemand mogt hebben gedeerd, dit buiten zijne schuld is: — dat hij, genoodzaakt om te spreken, heeft gezegd, wat hij gelezen heeft en voor waarheid houdt.

Verder heeft de minister beweerd, dat niet kan worden gezegd, dat het Hof van Rome de nederlandsche Regering heeft *misleid*, want dat er wel tijdige mededeeling is verlangd van de toekomstige organisatie, maar dat die niet is beloofd, en dat de Internuntius bepaaldelijk heeft geweigerd, zich daartoe te verbinden. — Hij heeft doen opmerken, dat, onder voorwaarde van de afschaffing van Concordaat, Rome eene volledige vrijheid had erlangd; — dat hij dit stelsel, om de zaken haren gang te laten gaan, zonder zich daarmede te bemoeijen, niet wil beoordeelen, maar dat hij een anderen weg zoude hebben gevolgd: — dat men dan Rome handelbaarder zou hebben gevonden, en zich vele onaangenaamheden zoude hebben bespaard.

De heer *Dommer* heeft gemeend, te moeten aanmerken, dat, indien hij de persoon is, welke wordt genoemd, als met den minister *Thorbecke* te hebben gesproken, hij verpligt is te verklaren, dat bij dit gesprek geene melding is gemaakt van eenige kennisgeving, maar alleen van een gerucht, betreffende de invoering der bisschoppelijke hierarchie.

De heer *Thorbecke* heeft zijne bezwaren ontwikkeld tegen het bestaan van departementen voor de Eeredienstén, als onnoodig, en daarenboven meer schadelijk dan nuttig. — De uiteenzetting van het gebeurde heeft hij aan zijnen voormaligen ambtgenoot voor de Justitie overgelaten; maar hij heeft gemeend, dat, wat ook van die mededeeling moge zijn, 's Lands belang niet daarmede is gemoeid, en het alleen te doen is, om eenige namen, in de onderhandeling genoemd, in de zaak te betrekken; — dat eene mededeeling, zoodanig als de gewezen ministers verwachtten, niet is gedaan, en dat, al ware zij gedaan, en al had zij bedenkingen uitgelokt, de instelling der bisschoppelijke hierarchie toch haren gang zoude hebben gegaan; — dat, wat de belofte en de mededeeling betreft, dit een strijd is tusschen den heer *van Sonsbeeck*, die het beweert en in geschrifte verklaart, en den Internuntius, die het heeft ontkend, bij monde, en dat te dien aanzien een misverstand kan hebben bestaan.

Met betrekking tot zekere nota van den kardinaal *Antonelli*, in welke deze zich op bepaalde bescheiden beroept, heeft de spreker te kennen gegeven, dat, toen hij van zijne bevreemding deswegens had doen blijken, de heer *Dommer* hem heeft herinnerd, dat hij hem in zijn kabinet had bezocht, en hem had onderhouden over het gerucht, dat er vijf of zeven bisschoppen zouden komen; — dat hem dit was ontgaan, maar dat hij het destijds had aangemerkt als zoo menig ander los gerucht; — dat, indien dergelijk bijzonder gesprek als eene officieuse mededeeling moet gelden, zij zeker niet is geweest van zoodanigen aard als het vorig Bewind regt had te verwachten, en alleen *pro forma* is geschied.

De heer *Strens*, heeft bij eene breede uiteenzetting van het gebeurde, bepaaldelijk verklaard, dat hem geene mededeeling van de zijde van het Hof van Rome is gedaan, als in de nota van October is bedoeld. De spreker ontkent het gesprek van den 12den Januarij met den Internuntius geenszins, maar ontkent ten stelligste, dat daarbij van een aartsbisdom van Utrecht is gewaagd. Hij erkent, dat de Internuntius daarbij heeft gezegd: „Wij zullen waarschijnlijk vijf bisschoppen bekomen; kunt gij mij zeggen, welke posten op uwe begrooting daardoor zullen vrij vallen"; — dat hij daarna den Internuntius ten zijnen huize heeft berigt, dat deze posten slechts *f* 7500 zouden beloopen. Hij heeft verklaard, dat hij gedurig op mededeeling heeft aangedrongen, en nog in Februarij ten antwoord heeft ontvangen: „De mededeeling zal plaats hebben, maar tusschen dezelve en de uitvoering zal weinig tijds verloopen." De heer *Strens* heeft bepaald en stellig verklaard, dat hetgeen hij heeft gezegd, waarheid is, en dat hetgeen men daartegen zoude willen inbrengen als onwaarheid en, bij volharding, als laster moet worden aangemerkt.

Bij de volgende woordenwisseling tusschen den heer *Groen* en den heer *Thorbecke* heeft de eerstgenoemde verzekerd, dat zijn vermoeden van onvolledige kennisgeving nog niet geheel is uitgewischt: — dat hij wel kan aannemen, dat, bij de spanning, welke door het gebeurde was ontstaan, de vorige bewindslieden hebben getracht de schuld op Rome te werpen, maar dat de Kamer zich, naar zijn inzien, kan beklagen, dat zij niet met meer openhartigheid en opregtheid ten haren aanzien zijn te werk gegaan. — De heer *Thorbecke* heeft gemeend, dit, in het belang van den voormaligen minister *v. Zuijlen*, te kunnen tegenspreken, en te mogen beweren, dat deze welligt meer openhartigheid heeft betoond, dan van hem in zijnen toestand kon worden gevergd.

Daarop is, met 49 tegen 15 stemmen, besloten tot het sluiten der algemeene beschouwingen. Deze stemmen waren van dezelfde leden, welke zich tegen het geheele hoofdstuk hebben verklaard, benevens de heeren *Strens*, *de Poorter* en *v. Wintershoven*.

's GRAVENHAGE, 7 December.

Heden zijn in de Tweede-Kamer de beraadslagingen geopend over het *achtste* hoofdstuk der staats-begrooting, betreffende de kosten voor de zeemagt.

De heer *v. Franck* heeft gewezen op den steeds verachterenden toestand van het materieel der scheepsmagt, waarvan de waarde, in 24 jaren, van 22 tot 14½ millioen is teruggegaan. Hij heeft geoordeeld, dat men, op dien weg voortgaande, een tijd zal beleven, in welken geene bruikbare schepen meer voorhanden zullen zijn. Hij meent, dat er dringende noodzakelijkheid bestaat, om, door het verstrekken van de noodige gelden, daarin te voorzien, en hij heeft zijne hoop te kennen gegeven, dat de Kamer hem, bij den gunstigen toestand van 's Rijks geldmiddelen, daarin zal ondersteunen.

Ook de heer *Rijk* heeft gemeend, dat de Marine is beknibbeld en daardoor verachterd. Hij heeft op het verledene gewezen, en ook op hetgeen hij deswegens in geschriften heeft bekend gemaakt, en heeft verklaard, de begrooting te zullen aannemen, maar met de betuiging, dat het eenige middel, om de Marine aan hare bestemming te doen beantwoorden, gelegen is in het verstrekken van meer geld voor dat onderwerp.

De heer *Hugenholtz* heeft beweerd, dat het materieel niet zoo zeer verachterd is, als men voorgeeft; — dat in vergelijking met 1847, de waarde der schepen is verhoogd; — de werven beter zijn voorzien, en men thans, met minder geld, meer doet. De spreker heeft gemeend, dat er vroeger geene tonnen, maar millioenen zijn vermorst; — doch heeft verklaard, dat hij op dit vroeger gebeurde niet verlangt terug te komen. Hem is toegeschenen, dat, bij het gebrek aan scheepstimmerlieden, het meerder te besteden voor het materieel zoude dienen ter aanvulling der magazijnen; — dat hij dit niet kan goedkeuren, en liever de active zeemagt zoude vermeerderen, die, naar zijn inzien, nog niet aan de behoefte voldoet. — Indien de minister kan verzekeren, dat hij denzelfden weg zal volgen, die nu sedert de drie laatste jaren is gevolgd, zal hij zich voor de begrooting verklaren.

De heer *v. d. Brugghen* heeft de begrooting van den zedelijken kant beoordeeld, en gevraagd of men, bij de oprigting van een Zeemanshuis, op ondersteuning van 's Rijkswege zoude kunnen rekenen, en of er wel behoorlijke zorg wordt gedragen voor godsdienstig onderwijs en godsdienstigen bijstand op 's Rijks schepen.

In antwoord op den heer *Hugenholtz*, heeft de heer *Rijk* verklaard, dat hetgeen voor 1848 is gebeurd, in 't minst niet met een sluijer behoeft bedekt te worden; — dat 'er toen even zeer eerlijke lieden waren, als thans; — en aan den heer *v. d. Brugghen* heeft hij de verzekering gegeven, dat er behoorlijk voor het maatschappelijk en godsdienstig onderwijs aan boord der schepen wordt gezorgd.

De heer *Rochussen* heeft te kennen gegeven, dat de bezwaarlijke dienst onzer zeemagt in de O.-Indien met ijver, trouw en beleid wordt verrigt; dat daden daarvoor spreken, als, onder anderen, de beteugeling der zeerooverij in de wateren, waar de nederlandsche zeemagt de politie uitoefent; 't geen elders, waar anderen daartegen behooren te waken, het geval niet is. De spreker heeft aangedrongen op het daarstellen van meer kustlichten in de O.-Indische wateren, en op de verbetering van de haven van Samarang.

De heer *Dirks* heeft aangedrongen op het grondwettig beschikbaar stellen van een deel der militie, ten behoeve van de Marine, ten einde altijd eene kern van bruikbaar scheepsvolk, zoo voor 's Rijks dienst als voor de koopvaardijvloot, te erlangen.

Bij het vervolg der beraadslagingen heeft de heer *van Hoëvell* den heer *Hugenholtz* dank gezegd voor zijne geruststellende getuigenis, ten aanzien van het bestand der Marine, en doen opmerken, dat de heer *Rijk*, bij zijn antwoord, zijne vorige gezegden niet heeft herhaald.

De heer *v. Goltstein* heeft zich bezwaard betoond over de strekking, die hij meent te bespeuren, ter verhooging der uitgaven.

Bij de verdediging van het hoofdstuk heeft de minister te kennen gegeven, dat bij hem de bemanning zwaarder weegt, dan het materieel, en dat hij er zich op toe zal leggen, om het corps zee-officieren, ter zake van de zoo zware dienst in de O. Indien, te versterken. Hij heeft intusschen ook verklaard, dat, met de tegenwordige middelen, niet in de noodzakelijke verhouding kan worden voorzien. Z. E. heeft verder gewezen op het bezwaar om, zoolang de militie daartoe niet kan worden aangewend, uithoofde der geringe bezoldiging, schepelingen te erlangen.

Z. Exc. heeft verzekerd het materieel gaande weg te zullen verbeteren.

Wat het zeemanshuis betreft heeft de ministers weinig of geene ondersteuning kunnen toezeggen.

Over 't algemeen heeft de minister zeer aangedrongen op eene trapsgewijze verhooging, uitbreiding van activiteit en eigene opleiding tot vermeerdering der bemanning.

Ten slotte is het *achtste* hoofdstuk met 41 tegen 19 stemmen aangenomen. *Tegen* hebben gestemd de heeren *Storm*, *v. Bosse*, *v. Wintershoven*, *Strens*, *de Berg*, *v. Goltstein*, *ten Cate*, *v. Hoëvell*, *Hugenholtz*, *Jespers*, *Dommer*, *Westerhoff*, *Reinders*, *Boeije*, *v. Nispen*, *Zijlker*, *S. v. 's Gravesande* en *v. Amerongen*.

Daarna de beraadslagingen geopend over het *negende* hoofdstuk, Lt. A, betreffende de openbare schuld. Deze zullen morgen worden vervolgd, en wel over een amendement, 't welk door den heer *v. Bosse* is voorgesteld, ter verhooging van het cijfer voor de amortisatie.

— In de op heden gehoudene zitting der Eerste-Kamer zijn aangenomen de beide wets-ontwerpen tot vaststelling van uitgaven, wegens verstrekkingen voor de dienst van 1853, betreffende de departementen van Marine en van Oorlog. — Van de Tweede-Kamer zijn ontvangen de hoofdstukken V, VI en VIII der begrooting. — Voorts zijn door de commissien verslagen uitgebragt aangaande eenige wets-voordragten, waarover zaturdag aanstaande zal worden beraadslaagd.

— Z. M. heeft goedgevonden aan den generaal-majoor jhr. *C. W. J. Storm de Grave*, adjudant van Hoogstdenzelve in buitengewone dienst, commanderende de 1ste brigade kavallerie, vergunning te verleenen tot het aannemen van het kommandeurskruis der 1ste kl. van de Guelphen-orde, mitsgaders aan den 2den luitenant jhr. *W. J. Storm de Grave*, van het 2de reg. dragonders, van het ridderkruis der 4de kl. van dezelfde orde.

— Bij koninklijk besluit van den 6den December 1853, is de heer mr. *Hermanus Johannes Engelkens*, betaalmeester te Winschoten, als zoodanig benoemd te Groningen; voorts tot betaalmeester te Winschoten, de heer *Cornelis Hattinga Raven*, surnumerair.

De kundige toonkunstenaar *Fr. Schneider*, is den 27sten November ll., in 67jarigen ouderdom, te Dessau, tengevolge eener korte en hevige ziekte, overleden.

— De werken aan het kristallen-paleis, 't welk te Parijs in de Champs-Elysés wordt gebouwd en aanvankelijk ingerigt voor de in 1855 aldaar te houden algemeene tentoonstelling van nijverheid worden thans weder ijverig voortgezet. Gedurende geruimen tijd is het werk geschorst geweest, en heeft men zich zelfs genoodzaakt gezien een gedeelte van het gebouw, als niet hecht genoeg, aftebreken.

— Men zegt, dat de opvoering van het tooneelstuk, getiteld: „De jeugd van *Lodewijk XV*", 't welk door den heer *A. Dumas* in zeer korten tijd is geschreven, van hoogerhand zal worden verboden, om dezelfde redenen, uithoofde waarvan de vertooning van het stuk „De jeugd van *Lodewijk XIV*" te Parijs geene plaats heeft mogen hebben.

— In dit jaargetijde vertoonen zich in de Luxemburgsche bosschen meer wolven dan gewonelijk. In de laatste dagen heeft men in dezelve reeds een twaalftal doodgeschoten.

— Sedert den 23sten November zijn voor Scheveningen aangekomen 24 haringschuiten, die gezamenlijk 1,861,000 haringen hebben aangebragt; weshalve dat het bedrag der in dit jaargetijde gevangen haring op 14,621,000 stuks kan worden gerekend, en alzoo 5,225,000 meer dan in 't verleden jaar, als wanneer de steurharing-visscherij reeds zulke voordeelige uitkomsten had opgeleverd.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 7 December. Den 6den dezer in Texel binnengekomen: *Maria*, Wildeboer, Bordeaux; de stoomb. *Lord John Russell*, Hull. Niets uitgezeild. Wind kompas rond.

Den 6den dezer in Helvoet binnengekomen: de stoomb. *Gironde*, Bordeaux; *Earl of Auckland*, Londen. Gisteren nog: de stoomb. *Batavier*, Londen; *Cornelia*, Goossens, Rouaan; *Sophia*, Brongers, St. Petersburg. Niets uitgezeild. Gisteren nog: *Admiraal van Kinsbergen*, Glazener, Brouwershaven en Batavia. Wind w.

Den 26sten Oct. te St. Helena binnengekomen: *St. Helena*, Keus, Batavia naar Rotterdam.

Den 14den Oct. te Callao binnengekomen: *Olivier van Noord*, Guyt Jr., Valparaiso, is 20 dito naar Chinca vertrokken; 22 dito *Mozambique*, Bouman en *Boreas*, Visser, beiden van Panama.

Den 5den Oct. te Valparaiso binnengekomen: *Princes Charlotte*, Harms, Liverpool; 6 dito *Timor*, Agema, Antwerpen.

Den 30sten Oct. te Haiti binnengekomen: *Maracaibo*, Kool, St. Thomas.

Den 9den Nov. van Havana uitgezeild: *Fortuna*, Noordhoek, Rott.

Den 1sten dezer van Triest uitgezeild: *Eduard*, de Boer, Rotterdam.

Gepraaid: 19 Nov., op 48° n. b. en 8° w. l., *Waalstroom*, kapt. Wijnmalen, Amsterdam naar Batavia.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

7 December 1853. — 4½ *ure*.

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	61 5/16	½	61⅜
„ „	3	„	73⅝	—	—
„ „	4	„	92 9/16	93⅛	92⅝
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	„	—	—	—
Handelmaatschappij . .	4½	„	—	—	—
Oost-Indische Leening. .	4	„	—	—	—
Aand. Holl. Spoorweg.			—	—	—
Leen. „ „ .	4½	pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	„	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	„	—	—	—
„ . . .	4½	„	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & C°. . . .	5	„	104	—	—
„ „ 1828/1829.	5	„	102½	⅝	102½
Certificat. „ 1831/1833.	5	„	—	—	—
„ „ 1840	4	„	83¾	—	—
„ bij Stieglitz. . .	4	„	—	—	—
„ „ „ N. .	4	„	87	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6	„	—	—	—
Certific. van . .	6	„	68⅜	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .		*f*	—	—	—
Obligatiën	4	pct.	81¾	—	—
SPANJE, Obligatiën	1	„	21⅝	¾	21 15/16
„	3	„	—	—	—
„ Binnenl. . .	3	„	41⅜	⅝	41⅜
Amortisable			4¾	—	—
Bew. Coupon			5⅜	—	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5	pct.	83¼	—	—
„ „ „ . .	4	„	—	—	—
„ Metalliek . .	5	„	76	¼	—
„ „ N. . .	5	„	90⅞	91	—
„ „ . .	2½	„	39 3/16	—	—
BELGIE, ...	2½	„	—	—	—
Rothschild, ...	2½	„	50 3/16	—	—
„	4½	„	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	„	—	—	—
„ „ £ 200	5	„	—	—	—
PORTUGAL, Oblig.	3	„	36¾	37⅓	36 13/16
„ defired	3	„	—	—	—
Binnenlandsche à 1 conto	5	„	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	4½	„	68⅜	½	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3¾	„	31½	£ 100	
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¼	„	20 9/16	21 1/16	—
MEXICO, Oblig. 1851	3	„	23	3/16	—
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			4 1/16	—	—

Ned. Bank 5 pc. 117. Amsterdam Thesaurie 5 pc. 105. Aandeelen Haarl.-meer 5 pc. 100. Rusland cert. adm. te Hamburg 5 pc. 100; dito te Londen 4½ pc. 94¾. Oostenrijk Metall. Le B. 5 pc. 91. Venezuela obl. uitgest. 13⅜. Grenada obl. uitgest. 8 1/16 à ¼. Louisiana 5 pc. 99¼. Orig. Amerika Bank 3⅝. — Beleening 3¼. Prolongatie 4.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
J. STROEVE Bz.

De beurs was, zoo voor binnenlandsche, als voor buitenlandsche fondsen iets flaauwer gestemd.

Prijzen van Coupons: Metall. *f* 25,35; Div. in £ *f* 11,60; Frans. *f* 55⅝; Belg. *f* 55¾; Pruis. *f* 34⅝; Hamb. Russen *f* 37; Russen in Z. R. *f* 36⅞; Pools. in fl. *f* 27⅝.

WEENEN, 6 December. De 5 pc. metall. 93¼; zilver 15¼.

LONDEN, 7 December. De 3 pc. gecons. resc. 96⅛. Mexico 25⅛. Spanje 1 pc. 22⅜. Sardinie 90.

PARIJS, 6 December. De 3 pc. renten 75 fr. 45; 4½ pc. 101 fr.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 7 December. *Tarwe* een gerijf tot vorige prijs; 133 ℔ Kub. *f* 453. — *Rogge* iets lager bij partij; 120 ℔ Petersb. *f* 310. — *Garst* en *Haver* zonder handel. — *Koolzaad* op 9 vat, dad. en Dec. *f* 423; Sept. *f* 402.

AMSTERDAM, 7 December. *Raapolie* williger; ord. cond. *f* 39½; vliegend *f* 38¼; op levering goed prijshoudend; p° Mei 1854 *f* 39¼; p° Sept. *f* 38. *Lijnolie* ord. cond. *f* 31½; vliegend *f* 30¼. *Hennepolie* ord. cond. *f* 38¼.

Uit het vroeger medegedeelde zestal predikanten heeft de kerkeraad der Nederd. Herv. Gemeente te Utrecht het navolgend drietal van predikanten geformeerd: dd. *J. J. van Oosterzee*, th. dr. te Rotterdam (46 stemmen); *N. Beets*, th. dr. te Heemstede (21 stemmen), en *A. J. Molenaar*, te Scheveningen (21 stemmen).

Ter vervulling der vacature ontstaan door het overlijden van ds. *A. Doyer Tz.*, heeft de kerkeraad der Doopsgezinde Gemeente te Leijden beroepen ds. C. SEPP, thans pred. der Doopsgezinde Gemeente te Zaandam, oostzijde.

⁂ De Directrices van de Loterij van Dames-Handwerken en andere Voorwerpen, ten behoeve van de door den hagelslag van 8 Julij ongelukkig geworden inwoners der gemeente Winterswijk, verzoeken bij deze aan degenen die Voorwerpen beloofd en nog niet gezonden hebben aan dezelve zoo spoedig mogelijk te willen bezorgen, terwijl men tevens aan hun die de lijsten voor de Loten nog niet hebben terug gezonden, verzoeken dezelve in te willen zenden, ten einde de verlangd wordende Loten te kunnen bezorgen.

PROVINCIE NOORD-HOLLAND.
HERBESTEDING.

Op Woensdag den 21sten December 1853, des namiddags ten twee ure zal, onder nadere approbatie, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de Provincie Noord-Holland, of, bij afwezigheid van Z. H. E. G., door een der Leden van Gedeputeerde Staten, in tegenwoordigheid van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat, aan het Locaal van het Provinciaal Bestuur te Haarlem, worden herbesteed:

Het ONDERHOUD van de ZEEWERKEN gelegen voor de kusten van *Willems-oord*, den *Helder* en *Huisduinen*, ingaande met den eersten Januarij 1854, en eindigende met den laatsten December 1856.

Deze Herbesteding zal bij enkele inschrijving geschieden, volgens art. 16 van het vroeger bekend gemaakte Bestek, behoudens eenige in dat stuk gemaakte wijzigingen, waarvan de Nota ter inzage ligt aan het Lokaal van het Provinciaal Bestuur voormeld, aan het Bureau van Buitenlandsche Paspoorten, in het Huis onder het Zeil te Amsterdam, bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat E. DE KRUYFF, te Haarlem, bij den Ingenieur van den Waterstaat P. J. H. HAYWARD, te Alkmaar, en bij den Opzigter van den Waterstaat C. VAN DER STERR, aan den Helder; bij welke Ambtenaren inmiddels verdere informatien te bekomen zijn.

⁂ *De Commissie ter Spijsuitdeeling aan Behoeftigen binnen deze Stad*, heeft het genoegen te berigten dat de uitdeeling van gezond en krachtig voedsel, op Maandag den 5den December eenen aanvang heeft genomen, en waarmede gedurende deze winter dagelijks zal worden voortgegaan.

Voorts, dat ook weder verkrijgbaar zullen zijn afzonderlijke *Kaartjes* à 5 Cents per stuk, en wel des *Dingsdags en Vrijdags*, *tusschen elf en een uur*, ten huize van haar Mede-Lid, den Heer J. C. KRUSEMAN, in de Groote Houtstraat. De uitdeeling van Spijs aan Personen van zoodanige Kaartjes voorzien, zal echter niet eerder kunnen geschieden, dan nadat de behoeftigen, op de Wijkboeken bekend, bedeeld zullen zijn.

Haarlem, *7 December* 1853.

Uit naam der Commissie,
V. H. HUURKAMP v. d. VINNE,
Secretaris.

⁂ Allen die verklaard hebben geneigd te zijn voor de oprigting, hier ter Stede, eener Afdeeling der ***Gustaaf-Adolf-Vereeniging***, worden door het Voorloopig Bestuur uitgenoodigd, ter verkiezing van een geregeld Bestuur enz., te zamen te komen op Vrijdag den 9den December, des avonds ten *zes* ure, in de Bovenzaal van den Nieuwen Schouwburg (Jansweg).

HUGENHOLTZ.
EULER.
BUSKEN HUET.

⁂ Getrouwd, 5 December 1853.
Jonkheer J. E. M. CLIFFORD KOCQ VAN BREUGEL
met
Jonkvrouwe A. B. MICHGORIUS.

⁂ Op den 2den December 1853, is te ZT. BOEMEL bevallen van eene DOCHTER *S. B. VAN DE GARDE, HANEDOES.*

⁂ Bevallen van eene DOCHTER, Vrouwe *J. A. J. VAN BEUSEKOM — VAN ONSELEN.*

VLISSINGEN, 4 Dec. 1853.

⁂ ENKHUIZEN, 5 December 1853. Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER *JOHANNA MARIA BOBELDIJK*, Vrouw van
Eenige kennisgeving. J. F. PANNEBAKKER.

⁂ Tot onze innige droefheid, overleed mijn Vader en onze hooggeachte Groot-Vader J. MOELENAAR, na vroegtijdig voorzien te zijn geweest van de H. H. Sacramenten, in den ouderdom van ruim 83 jaren.

OUDE SCHILD, op *Texel*, den 23sten November 1853.

Uit aller naam,
J. ZOETELIEF,
Executeur.

⁂ Op den 2den December 1853, overleed te NYKERK op de *Veluwe*, in den ouderdom van ruim 82 jaren, mijne hooggeachte Behuwd-Moeder, Vrouwe EVERTJE HOEDEMAKER, Weduwe van wijlen den Wel-Edel-Geboren Heer Mr. *Engelbert George Ardesch*, in leven Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Oud-Lid der Provinciale Staten van *Gelderland*, en Oud-Burgemeester dezer Stad. L. J. SMITS.

Strekkende deze tot bijzondere en algemeene kennisgeving.

⁂ SAPPEMEER, 2 December. Gisteren avond overleed Vrouwe WILHELMINA STAR LICHTENVOORT, Weduwe wijlen den Heer Luitenant-Generaal *G. M. Busmann*, in den ouderdom van ruim zeven en zeventig jaren. Eenige kennisgeving.

⁂ Op den 3den December 1853, overleed te HAARLEM, Mejufvrouw ARNOLDA GIJSBERTA KOOLHAAS, in den ouderdom van 57 jaren, na eene ongesteldheid van bijna veertien dagen, ten huize van hare Zuster, Mevrouw de Wed. *Lentfrinck*, geboren *Koolhaas*, door wie zij, gelijk door haren Broeder en verdere Betrekkingen, diep wordt betreurd.

⁂ NEDER-HARDINXVELD, 4 December 1853. Heden bezweek, na een langdurig lijden, op het onverwachtst, mijn dierbare Echtgenoot, de Heer REIJER DEKKER Jz., in den ouderdom van 57 jaren en 3 maanden. Ik betreur in hem een' zorgdragenden Man, en mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen eenen geliefden Vader, wien wij met heete tranen nastaren. God sterke ons te zamen in dezen zijnen ondoorgrondelijken weg.

De Wed. R. DEKKER Jz.,
G. BLOKLAND.

⁂ Den 23sten November ll., overleed tot onze innige droefheid, onze geliefde Moeder en Behuwd-Moeder, JACOBA FREDRICA ELISABETH BLOM, Weduwe van den Heer *B. ten Zijthoff Auffmorth*, in den ouderdom van bijna 71 jaren.

W. H. R. QUEYSEN.
ALMELO, 4 December 1853.
A. R. G. QUEYSEN,
AUFFMORTH.

Door Buitenlandsche Betrekkingen wordt dit berigt eerst heden geplaatst.

⁂ Heden morgen ten zeven ure, overleed mijne Echtgenoot, LIJSJE BAKKER, in den ouderdom van 33 jaren, na een langdurig sukkelend lijden van twee jaren, mij nalatende één Kind, te jong om haar verlies te kunnen beseffen. C. W. VAN ZUTPHEN.

PURMERENDE, 5 December 1853.

Volgens begeerte zal er geen uiterlijke rouw gedragen worden.

⁂ ENKHUIZEN, 5 December 1853. Heden overleed, zeer zacht en kalm, Mejufvrouw MARIA HILLEGONDA BOBELDIJK, geb. CLOOSTER, in den ouderdom van ruim 69 jaren. Eenige kennisgeving.

⁂ Heden overleed ons oudste Dochtertje, ELISABETH MARIA, in den ouderdom van twee jaren.

HAARLEM, 5 December 1853. H. GERLINGS Cz. M. C. GERLINGS, WESTERMANN.

⁂ De ondergeteekende betuigt zijnen opregten dank voor de vele blijken van deelneming, hem betoond bij de bevalling zijner Echtgenoote. P. VAN DER LINDEN.

HAARLEM, 7 December 1853.

⁂ De Heeren HOPE & C°., KETWICH & VOOMBERGH en Wed. W. BORSKI adverteren: dat de **COUPONS** der 5 pCts. *Russische Certificaten*, in Zilver, van hunne Administratie, verschenen 1/13 September 1853, van heden af betaald zullen worden ten Kantore van de *Associatie-Cassa*, met ƒ 23,68.

Alsmede dat, ingevolge Art 7 van het uitgegeven Berigt, in dato 30 Junij 1824, de betalingen op de onderscheidene Buitenlandsche Plaatsen zijn bepaald als volgt:

Te *Londen*, met . . . . . £ 2. —. 1;
„ *Hamburg*, met . . . . B°. Mk. 26.6;
„ *Parijs*, met . . . . . . Fr. 50,55;
„ *Frankfort a/M.*, met 24 v. fl. 23,42, en
„ *Berlijn*, met . . . . . D. 13.15.

Amsterdam, 5 December 1853.

⁂ **BEKENDMAKING.**

Burgemeester en Wethouders der Gemeente HOORN, brengen bij deze ter kennisse van de belanghebbenden, dat over dezen jare van de Stedelijke Schuld bij uitloting zijn losbaar geworden de navolgende OBLIGATIEN, als:

1e Van de Geldleening van den Grooten Kerks-Toren, N°. 26, groot ƒ 900.

2e Van de 2de Serie de navolgende Nummers, ieder ad ƒ 100, als: 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 1, 2, 3, 4, 27, 28, 29, 30, 31 en 32, aan welke 10 eerstgenoemde Nummers is verbonden eene premie van ƒ 6 en aan de 10 laatstgenoemde Nummers eene premie van ƒ 4. En dat over het bedrag tegen gequiteerde overgifte met de onverschenen Coupons kan worden beschikt op den 2den Januarij 1854.

Hoorn, den 1sten November 1853.

Burgemeester en Wethouderen voornd.,
VAN AKERLAKEN.
De Secretaris,
G. H. BAST.

⁂ Al diegene die iets heeft te vorderen of verschuldigd is, aan de Nalatenschap van wijlen den Heer JAN MOELENAAR, gelieve daarvan *franco* opgave of betaling te doen, voor of op den 31sten December 1853, ten Huize van den Executeur J. ZOETELIEF, te Oude Schild op Texel.

⁂ Men verlangt zoo spoedig mogelijk voor eene bijzondere School: Eenen BEKWAMEN ONDERMEESTER, van den 2den of 3den Rang, die tevens in staat is Onderwijs in het *Handteekenen* te geven. Adres in *persoon* of met *franco* Brieven, onder Letters L. O., bij den Boekhandelaar JOH. ROEM, te Alkmaar.

⁂ C. J. DUYFSCH, Onderwijzer te Schipluiden, verlangt zoo spoedig mogelijk: Een ONDERMEESTER, van den derden of vierden Rang. Men vervoege zich met *vrachtvrije* Brieven, doch liefst in *persoon*, bij genoemden Onderwijzer.

⁂ G. VAN OOSTVEEN, te Muiderberg, vraagt: Een' ONDERMEESTER, die tevens, onder geleide van het Orgel, de Kerkedienst kan waarnemen. Het Traktement is minstens ƒ 50 's jaars, benevens Kost, Inwoning, enz. Men vervoege zich liefst in *persoon*, Brieven *franco*.

⁂ L. BLANKENBIJL, Kostschoolhouder te Geertruidenberg, verlangt nog een' bekwaam SECONDANT, hoofdvereischte Taalkennis. Brieven *franco*.

⁂ HERs. COSTER en ZOON, te Alkmaar, verlangen ten spoedigste een bekwaam BOEKBINDER, het Kantoor- en Linieerwerk en het Vergulden grondig verstaande. Brieven *franco*.

⁂ Men vraagt in den omtrek van Utrecht, tegen Februarij of Mei e. k.: Een VRIJGEZEL, 35 à 45 jaren oud, P., geschikt om een Bloem- en Moestuin in orde te houden en tevens eenige Huisselijke Diensten te verrigten, tegen genot van Kost, Inwoning en Loon. Adres *franco*, onder Letter N., bij den Boekhandelaar MADO, te Utrecht.

⁂ Aan eene Dagschool te dezer Stede, verlangt men op nader overeen te komen voorwaarden, IEMAND, niet beneden de 16 jaren oud, die den aanleg, den ijver en de geschiktheid bezit, om aanvankelijk behulpzaam te zijn aan het Elémentair Onderwijs. Brieven *franco*, Letter D., bij den Boekhandelaar J. F. VAN DOBBEN, te Haarlem.

⁂ Men verlangt ten spoedigste IEMAND, genegen zijnde eenige Maanden eene Betrekking te vervullen, als *Organist* en *Muzijkmeester*, tevens goed *Violoncelist*. Vereischten zijn, P. G., goed zedelijk gedrag en voldoende bekwaamheid. Men adressere zich met *franco* Brieven, onder Letters B. C., aan den Boekhandelaar A. VAN DEN SIGTENHORST, te Almelo.

⁂ Een gehuwd PERSOON, nog over twee à drie dagen per week kunnende beschikken, wenschte voor dezelve eenige bezigheid, hetzij het overnemen van het Agent- of Bodenschap van een Begrafenis- of ander Fonds, of eenig Schrijf-, Kantoor- of loopwerk; zullende meer op fatsoenlijke betrekking dan hoog salaris worden gelet.

Reflecterenden, gelieven zich met *franco* Brieven te adresseren, onder Letter W., aan den Boekhandelaar H. F. VAN DER SCHEER, te Zaandam.

⁂ Door het bedanken van den Binnenvader in het R. C. Wees- en Armhuis, genaamd *St. Jacob*, te Haarlem, zal met 1 Maart 1854, bovengemelde BETREKKING vacant komen. Personen daartoe de vereischten bezittende, ongehuwd en tusschen de 35 en 45 jaren oud, kunnen zich met overlegging van de noodige getuigschriften in Persoon vervoegen op Maandag den 19den December 1853, in het voormeld Wees- en Armhuis, des namiddags tusschen 6 en 8 uren, het Tractement aan genoemden Post verbonden, is ƒ 200 's jaars, benevens vrije Kost en Bewassching.

⁂ Een Weduwnaar zonder Kinderen, van den fatsoenlijken Stand, vraagt ten spoedigste eene JUFVROUW, van beschaafde Opvoeding en Pr. G., tusschen de 40 en 50 jaren, tot waarneming zijner huishouding en gezellig verkeer, liefst met eenig vermogen. Adres, onder Letter F., *franco*, bij den Boekhandelaar B. DEKEMA, Steenweg, te Utrecht.

⁂ Tegen 1°. Februarij a. s. wordt op een Buiten, op een uur afstand van Utrecht, verlangd: Eene bekwame KEUKENMEID, van de Protestantsche Godsdienst. De vereischte bekwaamheid bezittende, kan zij op eene **goede huur** rekenen. Adres met *franco* Brieven, Letter H., bij de Boekhandelaars J. G. VAN TERVEEN EN ZOON, te Utrecht.

⁂ *On demande dans un Institut de jeunes demoiselles, une* SECONDANTE, *R. P., ayant subi un examen provincial. s'Adresser par lettres affranchies sous les initiales A Z., aux* HÉRITIERS DOORMAN, *libraires à la Haye.*

⁂ **AANBESTEDING.**

Burgemeester en Wethouders van MENALDUMADEEL, (Provincie Friesland), zullen op Zaturdag den zeventienden December 1853, des voordemiddags ten elf uren, op het Raadhuis te Menaldum, in het openbaar bij inschrijving en opbod Aanbesteden: Het LEGGEN der AARDE BANEN en het BEVLOEREN en BEGRINDEN van drie HOOFDWEGEN in de Gemeente, over eene gezamenlijke lengte van 19280 Ellen.

De Bestekken waarnaar deze werken zullen moeten worden uitgevoerd, liggen voor de gegadigden ter inzage op het Raadhuis te Menaldum, zoo mede in de Herbergen te *Beetgum, Berlicum, Wier, Dronrijp, Marssum, Ritzumazijl* en overigens op alle Plaatsen alwaar de Bestekken van Waterstaatswerken ter inzage worden gelegd.

Aan de gegadigden zal aanwijzing in *loco* worden gedaan.

1° Voor den Weg van *Beetgum*, over Berlicum en Wier naar de grens van Banadeel, op Maandag den 12den December.

2° Voor den Weg van *Beetgum*, over Menaldum en Dronrijp naar de grens van Hennaderadeel, op Dingsdag den 13den December.

3° Voor den Weg van *Marssum*, over Boxum naar de grens van Baarderadeel, op Woensdag den 14den December e. k., beginnende des morgens ten negen ure.

Menaldum, den 19den November 1853.

G. F. B°. THOE SCHWARTZENBERG EN HOHENLANSBERG, Burgem.
Mr. A. G. VAN DALSEN FONTEIN.
Secretaris.

⁂ **AANBESTEDING.**

De Commissie van Administratie over den Straatweg en de Vaart tusschen Gouda en Bodegraven is voornemens, op Woensdag den 21sten December 1853, des voormiddags ten elf ure, in het Logement *de Romein*, te Gouda, in het openbaar eerst bij inschrijving en daarna bij opbod, aan te besteden: Het VIJFJARIG ONDERHOUD van den STRAATWEG, zoomede van de TOLHUIZEN, BRUGGEN, ENZ., met de daartoe betrekkelijke Vernieuwingen, eerst in twee Perceelen en daarna in Massa.

Het Bestek, waarna de bovengemelde besteding zal plaats hebben, zal van Vrijdag den 9den December 1853, tot en met den dag der aanbesteding, voor de Gegadigden tegen betaling van 50 Cents, verkrijgbaar zijn, ten huize van den Secretaris der Commissie, Mr. A. H. J. RAVESTEYN MEDENBLIK, te Gouda, bij wien nadere informatien te bekomen zijn.

⁂ De Luit.-Kollonel garnizoens Kommandant te Leyden, zal op Donderdag den 22sten December 1853, ten zijnen Burele, publiek aanbesteden, de leverantie van:

3 Last	*Rhijn* TARWE,	wegende	77	Pond	per Mud.
3 id.	*Zeeuwsche* id.,	id.	74	id.	id.
2 id.	*Kubanka* id.	id.	77	id.	id.
2 id.	*Zeeuwsche* ROGGE,	id.	72	id.	id.

De voorwaarde zal dagelijks van 10 tot 12 uren, op het Plaats-Bureau, ter lezing liggen.

De Lt.-Kollonel,
C. D. P. SINGENDONCK.

Opslag! Opslag!

De ondergeteekende berigt, dat de puik Amerikaansche HEEREN-, DAMES- en KINDER-

OVERSCHOENEN

met 5°/° zijn verhoogd. Hij stelt, niettegenstaande het bovenst. berigt, zijne geëerde begunstigers in staat, om den voorraad en die slechts in 100 paren bestaat, tegen den vroeger bekenden lagen prijs te bekomen.

Haarlem, Groote Houtstraat. I. J. HERMAN.

PS. De resterende KINDER-SPEELGOEDEREN, worden tot spotprijzen opgeruimd.

⁂ **UIT DE HAND TE KOOP.**

Eene welbeklante en winstgevende HERBERG en UITSPANNING, genaamd *DE VALK*, met STALLING voor 12 Koeijen en 100 Paarden, benevens voldoende HOOIBERGING, en een afzonderlijk WOONHUIS voor eenen Stalbediende, met stukje LAND, TUIN en ERF, te zamen groot 43 Roeden, 10 Ellen, staande en gelegen aan de Straat, op de Loet te Schagen. Te bevragen bij den Eigenaar en Bewoner K. ZWART, en bij den Notaris C. SIEMERS, te Zijpe.

⁂ Wordt te KOOP gevraagd: Een bruikbaar oud **IJZER HEK**, hoog 1 El 50, lang ongeveer 13 à 14 Ellen, opgaaf van prijs en schetsteekening, *franco* intezenden bij J. MARTENS EN ZOON, Timmerman, te Haarlem.

⁂ Men presenteert UIT DE HAND TE KOOP: Een IJZER HEK, lang 19 El, 85 Duim, hoogte 1 El, 3 Palm, met een Hardsteenen Onderdrempel. Te bevragen bij W. BREED, Mr. Metselaar, te Berkenrode. Brieven *franco*.

⁂ OPENBARE VERKOOPING, op de Buitenplaat *Stadwijk*, buiten de Hoogewoerdspoort der Stad Leyden, onder Soeterwoude, op Woensdag den 28sten December 1853, des voormiddags ten tien ure, van 42 opgaande EIKEN en IEPEN BOOMEN, ter zwaarte van 51 tot 44 duim middellijn; 2 zware POPULIEREN BOOMEN; voorts eene partij EIKEN en IEPEN OPPERHOUT, ESSCHEN en WILGEN HAKHOUT; eene partij oude gebikte STEEN, en hetgeen meerder zal worden geveild.

Te zien in de laatste week voor de Verkooping, dagelijks van 11 tot 2 ure, mits zich aanmeldende bij den Tuinman op de Plaats. Kunnende alles gemakkelijk te water en te land worden vervoerd.

⁂ Men is voornemens op Dingsdag den 13den December 1853, des middags ten 12 ure, in het Logement *het Wapen van de Zijpe*, aan de Schagerbrug in de Zijpe, door den aldaar gevestigden Notaris CORNELIS SIEMERS, in het openbaar te doen verkoopen:

1°. Eene kapitale, sedert weinige jaren geheel nieuw gebouwde HUISMANSWONING, N°. 113, met een daarbij staande, voor korten tijd nieuw van Steen gebouwde ruime BOET, benevens ERF en LANDERIJEN, uitmakende de Plaats *LEEUWENHORN*, te zamen groot 19 Bunders, 26 Roeden, 20 Ellen; zeer voordeelig staande en gelegen in den Polder D, aan de zuid-oostzijde van de Vaart, tusschen de Schager- en de Keinsmerbruggen, in de Zijpe, Kadaster Sectie B., Nummers 345, 347, 348, 350 tot en met 356, 449 en 450.

2°. Een hechte, sterke en zeer spatieuse HUISMANSWONING, N°. 403, met ruime BOET, ERF en LANDERIJEN, genaamd *BOUWLUST*, groot 38 Bunders, 64 Roeden, 20 Ellen, staande en gelegen in den Polder O en OT, aan de zuid-oostzijde van den Belkmerweg, in de Zijpe, Kadaster Sectie C, Nummers 44 tot en met 47, 132 tot en met 146.

3°. Eene kapitale, voor korten tijd geheel nieuw gebouwde en zeer spatieuse HUISMANSWONING, N°. 406, met eene nieuw van steen gebouwde en zeer ruime BOET en verdere Getimmerten, benevens BOSCH, ERF, TUIN en LANDERIJEN, genaamd *DE SCHILDER*, groot 25 Bunders, 57 Roeden, 30 Ellen; staande en gelegen nabij de Stolpen, aan den Belkmerweg, in de Zijde; Kadaster Sectie H., Nummers 381 tot en met 396.

4°. Zes Percelen WEIDLAND, groot 10 Bunders, 69 Roeden, 30 Ellen, gelegen annex het voorgaande Perceel, Kadaster Sectie H., Nummers 376 tot en met 380.

5°. Vier Percelen WEIDLAND, groot 8 Bunders, 3 Roeden, 80 Ellen, gelegen annex het voorgaande Perceel, Kadaster Sectie H., Nummers 372 tot en met 375.

6°. Eene HOFSTEDE met 3 Percelen WEIDLAND, groot 6 Bunders, 95 Roeden, 30 Ellen, gelegen aan de Stolpen, tusschen den Belkmerweg en N.-H. Kanaal, in de Zijpe, Sectie H., Nummers 418 tot en met 423 en 486.

7°. Eene HUISMANSWONING, N°. 416, voorzien van STALLING voor Koeijen en HOOIBERG, benevens het ERF, groot 9 Roeden, 20 Ellen, staande en gelegen aan de Stolpen, in de Zijpe, Kadaster Sectie D., Nummers 201 en 202.

8°. Zes Percelen LAND, groot 7 Bunders, 80 Roeden, genaamd *DE BLAAUWE KAMER*, gelegen aan den Belkmerweg, in de Zijpe, Kadaster Sectie D, Nummers 145, 146, 147, 157, 158 en 159.

9°. Een WINKELHUIS en ERF, zijnde voor korten tijd nieuw gebouwd, groot 4 Roeden, 20 Ellen, staande en gelegen aan de Stolpen, in de Zijpe, Kadaster Sectie D., Nummer 1030.

10. Een HUIS en ERF, groot 5 Roeden, 6 Ellen, staande en gelegen aan de Stolpen, in de Zijpe, Sectie H., Nummers 366 en 367.

11°. Een half HUIS en ERF, groot 33 Ellen, gelegen als voren, Kadaster Sectie H., Nummer 368a.

12°. Het REGT van TIENDHEFFING, over de Landerijen:

a. Hierboven onder Nummer 2 omschreven.
b. „ „ „ 3 „
c. „ „ „ 4 „
d. „ „ „ 5 „
e. „ „ „ 6 „

13°. Over de LANDERIJEN, groot 15 Bunders, 94 Roeden, 33 Ellen, gelegen aan het Hooge Stort van het N.-H. Kanaal en aan den Belkmerweg, in de Zijpe, Kadaster Sectie H., Nummers 397, 402, 406 tot en met 410.

Zijnde alles breeder bij Biljetten omschreven.

De bewijzen van Eigendom en Verkoopsvoorwaarden, zullen van heden af ter lezing liggen ten Kantore van bovengenoemden Notaris *Siemers*, bij wien verdere inlichtingen te bekomen zijn.

⁂ Op daartoe bekomen magtiging van de Arrondissements-Regtbank te Hoorn, is men van voornemen, om op Donderdag den 15den December 1853, des avonds ten 6 ure precies, te Purmerende, in het Logement *den Doelen*, ten overstaan van den aldaar standplaats hebbende Notaris JOHANNES EYKEN, in openbare veiling, te verkoopen:

1. Een hechte en sterke STALLING, met twee WOONHUIZEN en ERVEN, alles bij den anderen, staande en gelegen aan de Oude Koestraat te Purmerende, bij het Kadaster gezamentlijk opgemeten ter grootte van 5 Roeden, 37 Ellen, en geteekend Sectie C, Numero's 645, 646 en 647.

2. Een hecht en sterk PAKHUIS of STALLING en ERF, staande en gelegen te Purmerende, in de Brak, Kadastraal opgemeten ter grootte van 1 Roede en 99 Ellen, en geteekend Sectie C, Numero 355.

Voorts de volgende uitmuntende WEILANDEN in den Overweerschen Polder, Gemeente Purmerende:

3. Vier Stukken, omkaaid en van een WATERMOLENTJE voorzien, te zamen Kadastraal opgemeten ter grootte van 7 Bunders, 22 Roeden, en geteekend Sectie A, N°. 222 tot en met 225.

4. Drie Stukken, te zamen Kadastraal opgemeten ter grootte van 4 Bunders, 23 Roeden en 40 Ellen, en geteekend Sectie A, N°. 80, 81 en 82.

5. Een Stuk, Kadastraal opgemeten ter grootte van 1 Bunder, 19 Roeden en 10 Ellen, en geteekend Sectie A, N°. 143.

In de Purmer, Gemeente Purmerende:

6. Vier Stukken, gelegen langs den Westerweg, en ingang hebbende aan den Dijk, op de Kavelkaart geteekend met N°. 39, Dijkstuk, en Kadastraal opgemeten tot eene gezamentlijke grootte van 9 Bunders 50 Roeden,

40 Ellen, en geteekend Sectie A, N°. 289 tot met 292.

In de Beemster:

7. Een Stuk, aan den Oostringdijk, bij den Volgerweg, Kadastraal opgemeten ter grootte van 1 Bunder, 74 Roeden en 70 Ellen, en geteekend Sectie D, N°. 192.

De Stallingen, Woonhuizen en Erven, zijn te aanvaarden 1° Mei 1854, en de Landerijen Kerstijd 1853.

De Bewijzen van Eigendom en de Conditiën en Voorwaarden der Verkoop zullen acht dagen vóór en op den Verkoopdag ter inzage en lezing liggen ten Kantore van den Notaris EYKEN voornoemd, in de Hoogstraat te Purmerende.

*** VRIJWILLIGE VERKOOPING, op Donderdag 15 December 1853, des middags ten 12 ure, te Naarden, in het Logement *de Doelen* van:

Een stuk GROENLAND, in den Keverdijkschen Polder, bij en onder Naarden, groot 1 B., 13 R., 70 E., Sectie F, N°. 66. Een stuk GROENLAND, in de Schapengemeente, bij en onder Naarden, zijnde Erfpachtsgrond, groot 4 B., 55 R., 60 E., Sectie F, N°. 67, 70, 71, 72 en 73, belast met eene eeuwigdurende Erfpacht ten behoeve der Stad Naarden, thans groot *f* 33,27 's jaars. Het ERFPACHTSREGT tot een stuk GROENLAND, genaamd *HET EERSTE* en *TWEEDE EILAND*, aan de Contreschárpsgracht, bij en onder Naarden, groot met water 5 B. 80 E., Sectie F, N°. 106, tot en met N°. 116, bedragende de eeuwigdurende Erfpacht, ten behoeve der Stad Naarden, thans *f* 13,25 's jaars. Een stuk LAND, beplant met Eikenhout, aan het Havenland onder Naarden, groot 2 B., 8 R., Sectie B, N°. 51. Een HUIS, SCHUUR en ERVE, te Naarden, in de Byert, groot 4 R., 18 E., Sectie G, N°. 555, 556 en 557. Een TUIN en KOEPEL, te Naarden, in de Gasthuisstraat, uitkomende in de St. Annastraat, met eene WONING en STALLING, in de St. Annastraat, te zamen groot 9 R., 92 E., Sectie G, N°. 422 en 423. Een TUIN, WONING en ERVE, te Naarden, in de Kloosterstraat, groot 17 R., Sectie G, N°. 104. Een stuk WEILAND, in den Binnendijkschen Polder, onder Naarden, groot 3 B., 38 R., 40 E., Sectie A, N°. 506 en 507. Een stuk LAND, beplant met Eikenhoutgewas, in het Spiegel, onder Naarden groot 1 B., 58 R., 10 E., Sectie D, N°. 234. En een stuk LAND, beplant met Eikenhoutgewas, onder Bussum, groot 1 B., 69 R., 50 E., Sectie A, N°. 60.

De Conditien en Eigendoms-bewijzen liggen 4 dagen vóór en op den Verkoopdag ter lezing, ten Kantore van den Notaris DE ROEPER, te Naarden.

*** N. J. VAN BEMMEL, J. H. BRINKMAN, J. VAN DER VLUGT en T. A. LIWIJN, Makelaars, presenteren (als lasthebbende van hunne Principale) op Zaturdag den 24sten December 1853 (zijnde Kersavond) in het Logement *de Gouden Leeuw*, te Haarlem, in publieke veiling te verkoopen, ten overstaan van den Notaris Æ. WALAARDT SACRÉ: Een groot, hecht, sterk en extra weldoortimmerd HUIS en ERVE, staande en gelegen aan de noordzijde van de Groote Markt, over de Groote Houtstraat, met eenen TUIN daarachter en uitkomende in de Schoutensteeg te Haarlem, voorzien van diverse modern behangen Beneden- en Bovenkamers, waarvan de meeste van Stookplaatsen voorzien, voorts complete Kookkeuken, groote Wijn- en Provisiekelder en verdere commoditeiten, geteekend Wijk 6, N°. 6, bij het Kadaster bekend onder Sectie C, N°. 795, ter grootte van 4 Roeden en 90 Ellen. Breeder bij Biljetten omschreven en nadere informatiën te bekomen bij bovengemelde Makelaars; terwijl de Bewijzen van Eigendom en Veilconditiën drie dagen vóór en op den Verkoopdag zullen ter visie liggen ten Kantore van den Notaris voornoemd.

Dit Perceel is te bezigtigen op Dingsdag en Donderdag, des namiddags van één tot drie ure, mits vooraf belet vragende, en inmiddels *Uit de Hand te Koop.*

*** JAN VAN EDEN Jz. en P. D. AVIS, Makelaars, zullen op Donderdag den 29sten December 1853, des avonds na 6 ure, in *het Heeren-Logement*, te Krommenie, ten overstaan van den Notaris D. VAN DER WART, verkoopen:

Eene HUISMANSWONING met AANBEHOOREN, waarin Stalling voor 22 Koeijen en Berging voor 12 Koehooi, benevens deszelfs Erve, staande en liggende in de Gemeente Krommenie, get. Sectie B, N°. 324.

Voorts diverse Percelen allerbest WEI- en HOOILAND, gelegen in den Noorderpolder, onder Assendelft, te zamen groot 11½ Bunder.

Breeder bij Biljetten omschreven; de Bewijzen van Eigendom en de Veilconditien zullen 8 dagen voor en op den Verkoopdag ter visie liggen ten Kantore van bovengenoemden Notaris.

*** En vente chez les principaux Libraires:

I. L'EXPIATION, traduit de l'Anglais du Dr. BEMAN; précédée d'un discours sur la Doctrine de la substitution, par PH. BOUCHER, chapelain de S. M. le Roi des Pays-Bas. 1 Vol. in 12°. Prix *f* 0,75.

II. CIEL ET TERRE, ou la vie future dans ses rapports avec la vie présente, par PH. BOUCHER. 1 gros volume in 12°. . . . . *f* 2,50.

Ce dernier recueil surtout se recommande pour servir de cadeaux. La reliure en toile dorée en est simple et soignée à la fois.

L'Editeur
J. M. VAN 'T HAAFF.

Voor slechts

30 Ct. HISTOIRE DE LA NEÊRLANDE.

Depuis les temps reculés jusqu'à nos jours.

200 Pages avec 40 Portraits.

Nog weinige Ex. zijn hiervan *à contant* te bekomen bij den Boekhandelaar H. v. CITTERT, St. Janstraat, te Amsterdam.

*** Bij J. G. BROESE, te Utrecht, is uitgegeven:

A. VROLIK, Le Système monétaire du Royaume des Pays-Bas, la refonte des vieilles monnaies d'argent et la démonétisation de l'or. . . . . . *f* 2,50.

Hetzelfde; (Nederduitsche Taal) . . . ,, 2,10.

Journal voor den Med. Doctor, Zakformaat in Etui *f* 1,50.

(Dit Zak-Journal is voor practiserende Geneesheeren zeer doelmatig ingerigt, om hunne dagelijksche aanteekeningen te houden.)

EEN ONMISBAAR TOEVOEGSEL TOT: „DE NEGERHUT." A

Op heden komt van de Pers en is in elken Boekhandel verkrijgbaar gesteld:

DE LOTGENOOTEN VAN OOM TOM

OF WAARHEID ERGER DAN VERDICHTING.

Treffende Tooneelen uit het leven van beroemde gevluchte Slaven.

Uit het Engelsch van J. PASSMORE EDWARDS. In een gr. 12° Boekdeel van **316** bladzijden (formaat de latere uitgaven van „de Negerhut") met vignet van *Last*, in netten omslag. Prijs ***f* 1,80.** Van dit uiterst boeijend werkje, dat een der belangrijkste tijdvragen: **DE HANDEL IN MENSCHEN**, aanschouwelijk en historisch voorstelt, zijn in Engeland bij **DUIZENDEN EXEMPL.** verkocht. Opdat het ook in Nederland gereeden ingang vinde, is met het oog op een ruim debiet, de prijs uiterst goedkoop gesteld.

*** Bij G. T. N. SURINGAR, Boekhandelaar te Leeuwarden, is van de Pers gekomen, en algemeen verkrijgbaar gesteld:

DE WAANZINNIGE.

EEN VERHAAL UIT ZUID-AMERICA DOOR

FRIEDRICH GERSTÄCKER.

Naar het Hoogduitsch. Een Deel Gr. 8°. Met gesteendrukten Titel en Vignet. . . . . *f* 2,25.

EEN PROTESTANTSCH WOORD TOT PROTESTANTEN,

gesproken te Leeuwarden, op den 31sten October 1853. *f* -,25.

*** KOMT VAN DE PERS BIJ A. C. KRUSEMAN, TE HAARLEM,

EEN NIEUWE DRUK VAN

DE NEGERHUT.

VOLKSUITGAVE

van **90 CENTS. ZES DUIZEND** Exemplaren van de vorige oplage dezer goedkoope editie, waren binnen **VIER WEKEN geheel uitverkocht**. Thans is er weder voorraad.

Tegelijk verscheen eene uitgave van **DE NEGERHUT**, in een **FRAAI LINNEN BANDJE**, met een Staalgravure, voor den goedkoopen prijs van ***f* 1,50. OVERAL VERKRIJGBAAR.**

*** Bij de Boekhandelaars VAN DER MEER & VERBRUGGEN, is uitgegeven en alom verzonden:

DE CHRISTELIJKE KERK

IN DE DRIE EERSTE EEUWEN.

Voorlezingen van Dr. *K. R. HAGENBACH*,
Hoogleeraar te Bazel,
met een **Voorberigt** van H. HIEBINK,
Director van het Zendelinghuis te Rotterdam.
Twee Deelen compleet. Prijs ***f* 4,20.**

OP REIS.

Bladen uit de Portefeuille van

Dr. *J. J. VAN OOSTERZEE.*

Inhoud: *Uit de Hartz en Thuringen* I—IV. *Uit Londen* I—II. *Brieven uit Zwitserland.* I—VII.

Prijs ***f* 2,25.**

GESCHIEDENIS DER HERVORMING

IN DE ZESTIENDE EEUW, door ***J. H. MERLE D'AUBIGNÉ.*** Uit het Engelsch vertaald door J. OUDIJK VAN PUTTEN. Vde Deel, 4de Aflevering.

Prijs ***f* 1,25.**

*** H. J. VAN VLOTEN, te Alkmaar, heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld: Een nieuwen **ZWEEDSCHEN ROMAN** van ***J. MUNTER***, getiteld:

HOE LOONT DE KUNST ??

uit het oorspronkelijke vertaald door CLARISSE S. MEIJER. In een deel compleet, met fraai Vignet, à *f* 3,25.

HH. Directeuren van Leesgezelschappen en Leesbibliotheekhouders worden met aandrang op dit Boek opmerkzaam gemaakt. *Munter*, hoezeer in ons Land nog niet genoeg bekend, wordt in zijn Vaderland te regt gevierd, en deze Novelle regtvaardigt ten volle de hooge ingenomenheid, welke men aan zijne heerlijke pennevruchten toekent.

*** Door de Boekhandelaren GEBROEDERS BELINFANTE, te 's Gravenhage, is *aan de Inteekenaars verzonden*:

TIJDSCHRIFT VOOR ALGEMEENE GEZONDHEIDSREGELING en MEDISCHE POLITIE, onder Redactie van Dr. C. PRUYS VAN DER HOEVEN, gewoon Hoogleeraar in de Geneeskunde te Leyden en Dr. L. H. VERWEY, 1e Jaargang, 4e en 5e Stuk. Prijs per Jaargang *f* 4,50.

Door dezelfden is algemeen verzonden

H. HEMKES Kz., Arithmetische Voorstellen, ten dienste van gevorderde Leerlingen, Kweekelingen en aankomende Onderwijzers, *vierde* of *laatste* Stukje. Prijs *f* 0,70.

*** Bij H. R. VAN ELK, te Dordrecht, is op heden van de Pers gekomen:

DE NIEUWE KINDERVRIEND.

Almanak voor het jaar 1854.

Eene verzameling Versjes en Prozastukjes voor de Jeugd, versierd met fraaije Platen, en uitgegeven onder medewerking van:

J. Bohl J. Gz.	*J. Chr. Gewin.*
L. J. W. ten Bokkel.	*Christina van Gogh.*
F. M. Dikema.	*Tante Jans.*
P. J. V. Dusseau.	*C. J. van Leeuwen Ezoon.*
P. Duijs.	*P. Parson.*
Erica.	*A. de Visser.*

Bij elke maand in den Kalender is een lief Versje gevoegd.

De Prijs is *f* -,90.

*** Bij den Boekhandelaar J. SWARTS, en mede te bekomen bij den Boekhandelaar G. D. BOM, Water H. 117, te Amsterdam.

J. J. BANGE, Tafereelen uit de ondervinding van een DORPSPREDIKANT, vroeger *f* 1,50, thans *f* 0,80.

P. SCHEITLIN, de Mensch en het Leven, door A. G. BRUINSES, vroeger *f* 1, thans *f* 0,60.

Vier Vertellingen van een DORPSPREDIKANT, vroeger *f* 0,50, thans *f* 0,25.

C. VAN SCHAICK, Grootvaders Zakboekje, vroeger *f* 0,50, thans *f* 0,30.

H. ZSCHOKKE, Spiegel des Tijds, enz., vroeger *f* 0,90, thans *f* 0,40.

*** Bij S. E. VAN NOOTEN, te *Schoonhoven*, zijn nog eenige Exempl. te bekomen van

den derden druk van

DE OUDEJAARSAVOND.

ERNSTIGE LEKTUUR VOOR DE LAATSTE DAGEN DES JAARS,

door

C. E. VAN KOETSVELD.

Met een Vignet in staal Prijs *f* 3,—.

INHOUD: I. *De Portefeuille van een' Dorps-Predikant.* II. *Mijn Album.* III. *Twee dagen van een' Grijsaard.* IV. *Het Kerkhof.* V. *De laatste klokslag.*

VOORLOOPIG BERIGT.

Den 15den December

zal bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem, van de pers komen:

PRAKTISCHE VOLKS-ALMANAK,

JAARBOEKJE TER VERSPREIDING VAN KENNIS DER TOEGEPASTE WETENSCHAPPEN,

ONDER ALLE STANDEN DER MAATSCHAPPIJ.

Onder medewerking van de Heeren:

Mr. *W. B. Bergsma*, Mr. *W. R. Boer*, Mr. *J. T. Buijs*, Mr. *P. Elias*, Mr. *J. A. van Eyk*, *P. W. Alstorphius Greevelink*, Prof. *H. C. van Hall*, Prof. *J. van der Hoeven*, Mr. *J. L. de Bruyn Kops*, *J. C. de Leeuw*, *W. M. Logeman*, Dr. *D. Lubach*, *J. H. de Ridder*, Dr. *W. C. H. Staring*, Prof. *S. Vissering*, Mr. *G. de Vries Az.*; Prof. *M. de Vries*, Prof. *W. H. de Vriese* en anderen.

EERSTE JAARGANG.

Dit JAARBOEKJE, bestemd om een VOLKSBOEKJE te worden ter verspreiding van *praktikale kennis*, is ongeveer 200 bladzijden groot, zeer compres gedrukt, met Houtsneden, en zal, op een **zeer uitgebreid debiet** rekenende, slechts 90 Cents kosten.

*** Door G. B. VAN GOOR, te Gouda, wordt met succes gedebiteerd:

HANDLEIDING

tot

DENK-, SPREEK- en SCHRIJFOEFENINGEN,

VOOR DE VOLKSSCHOLEN,

met eene aanbeveling van den Schoolopziener

D. VAN HINLOOPEN LABBERTON.

PRIJS: *f* 1,35.

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN